

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת ינון אזולאי

פ/25/3894

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון – ייעוץ פנסיוני דיגיטלי), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 11 בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה–2005¹, בסעיף 11(ה), בסופו יבוא "ואולם, תאגיד בנקאי שאין ברשותו מבנה נייח וקבוע כאמור, רשאי, הוא או מי שעוסק בשמו בייעוץ פנסיוני, לתת ייעוץ פנסיוני באמצעות היוועדות חזותית או באמצעות אמצעי דיגיטלי דומה".

דברי הסבר

שוק הבנקאות בישראל הוא שוק סגור וריכוזי, באופן שפוגע ישירות באזרח – הן באיכות השירות שהוא מקבל והן בעלויות הנלוות אליו. היעדר התחרות בשוק הבנקאות מהווה פגיעה ישירה בכיסו של הצרכן הישראלי, ומצטרפת ליוקר המחייב ההולך ומאמיר. הסטגנציה בשוק הבנקאות לאורך עשרות שנים מקשה פי כמה על פתיחתו ותורמת לשימור המצב הקיים. לצד זאת, עם השנים ייעוץ פנסיוני הפך לרכיב בסיסי בתוך סל השירותים הניתנים ללקוחות כלל הבנקים, כחלק ממכלול השירותים הבנקאיים. סעיף 11(ה) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה–2005 (להלן – החוק), קובע כי תאגידים בנקאיים רשאים להעניק ייעוץ פנסיוני רק בין כותלי סניפי הבנק. זאת, בין היתר, על מנת להבטיח קיומה של תחרות בתחום הייעוץ הפנסיוני ולמנוע מהבנקים הגדולים לרכז בידם את הפעילות גם בתחום זה. לאחר מאמצים רגולטוריים רבים, בשנים האחרונות הוקם בנק דיגיטלי בישראל, הפועל ללא סניפים, ולאחרונה ניתן רישיון בנקאי מותנה למיזם נוסף של בנקאות דיגיטלית. צעדים אלו הם המפתח ליצירת תחרות אמיתית בשוק, ועל המחוקק והרגולטור לעשות ככל הניתן על מנת לבטל חסמים הנוצרים ברגולציה מיושנת, ולאפשר תחרות מרבית בכלל השירותים הבנקאיים. החוק, אשר נחקק לפני למעלה מ-40 שנה, אינו מתייחס לאפשרות קיומו של בנק דיגיטלי הפועל ללא סניפים. כוונת המחוקק בהגבלה המפורטת בסעיף 11(ה) לחוק הייתה לשמור על התחרות ולאזן את כוחם של הבנקים הגדולים, מבלי שהוא מביא בחשבון קיומו של בנק ללא סניפים פיזיים. לפיכך מוצע לאפשר לבנק שאין לו סניפים להעניק ייעוץ פנסיוני באמצעי דיגיטלי, באופן שיבטיח ששוק הייעוץ הפנסיוני יהיה פתוח באופן מלא ושווה לכל הגורמים הפועלים בשוק, כפי שהתכוון המחוקק לכתחילה. כמו כן מוצע לקבוע כי בנק כאמור יוכל להעניק ייעוץ פנסיוני באמצעות היוועדות חזותית או באמצעות אמצעי דיגיטלי דומה, כדי להדמות את הייעוץ הפנסיוני הדיגיטלי לפגישה בסניף הבנק וכדי לאפשר ייעוץ פנסיוני המתבסס על נתונים שניתן להציג אותם. ישנו ערך רב בייעוץ פנסיוני אובייקטיבי, בפרט בשוק העבודה הדינמי והמתחדש של ימינו, וככל שתוחלת החיים עולה. לכן האינטרס הציבורי מחייב מיקסום האפשרויות והפלטפורמות אשר במסגרתן ניתן יהיה לקבל ייעוץ פנסיוני.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' באב התשפ"ג (26.07.2023)

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 918.